

JORDI BODMAR

Festival d'eurovisions

La UE disposarà de gran marge de discrecionalitat per admetre Catalunya com a nou Estat membre, en el cas que hi hagi voluntat política i els actors econòmics pressionin a favor de la continuïtat del Principat. Aquesta és una de les principals conclusions de l'informe "Les vies d'integració de Catalunya a la UE", elaborat pel Consell Assessor per a la Transició Nacional (CATN). El seu president, Carles Viver i Pi-Sunyer explicava en roda de premsa que, fins ara, "la UE sempre ha estat flexible i ha trobat maneres de conjuminar els interessos europeus i els del país que vol ingressar". Ha passat amb Xipre, Grenlàndia, Kosovo, l'ampliació d'Alemanya i la incorporació del territori de l'antiga RDA (República Democràtica Alemanya).

Cap d'aquests casos no seria com el de Catalunya, però en tots ells es demostra la flexibilitat de la UE per triar l'opció que més li interessava. El més significatiu és, potser, el de Kosovo. Per tal d'arribar a un acord d'associació i estabilització amb Kosovo –i evitar que països que no l'han reconegut,

La integració d'una Catalunya independent a la UE dependrà més de criteris polítics i interessos econòmics que no de qüestions jurídiques. Això afirma l'informe del Consell Assessor per a la Transició Nacional sobre "Les vies d'integració de Catalunya a la UE", que analitza tots els escenaris possibles i calcula les probabilitats que té cadascun.

com Espanya, l'impedeixin–, ha estat la UE que ha signat l'acord i no la UE i tots els Estats membres. El CATN ho explica així: "Un altre exemple, que posa en relleu el pragmatisme de la UE davant situacions complexes, és la decisió presa en el Consell de la Unió sobre l'obertura de negociacions per concloure un acord d'associació i estabilització amb Kosovo. En el debat entre els representants dels Estats membres en el Consell de la Unió, per tal d'evitar que l'acord hagués de ser ratificat per tots els Estats membres de la UE –i, en definitiva, per tal d'evitar que s'haguessin de pronunciar sobre la ratificació de l'acord Estats que actualment encara no han reconegut formalment l'Estat de Kosovo–, es va acordar per consens del Consell que el futur acord no se signaria com a acord mixt (UE i Estats membres) sinó que el signaria únicament la UE, malgrat que l'actual projecte afecti algunes competències de molt discutible naturalesa exclusiva de la UE".

Dels quatre escenaris previstos per l'informe del CATN, dos impliquen molt pocs canvis en la relació Catalunya-Europa. Són el de permanència (integració directa a la UE) i el d'adhesió *ad hoc*, que voldria dir una integració ràpida. En aquest cas, segons Viver i Pi-Sunyer, "el nou Estat, com a conseqüència del previsible

A l'esquerra, presentació al Govern de la Generalitat de l'informe del Consell Assessor per a la Transició Nacional (CATN). A la dreta, roda de premsa del president del CATN, Carles Viver i Pi-Sunyer (en primer terme) i el conseller de Presidència, Francesc Homs.

veto d'Espanya, hauria de demanar la integració, però la UE preveuria un sistema específic d'adhesió per a Catalunya". En el termini de temps fins que l'adhesió fos efectiva, es continuaria aplicant el dret europeu a Catalunya. A la pràctica, aquests dos escenaris no serien gaire diferents.

El tercer escenari seria que Catalunya fos acceptada com a candidata per l'adhesió a la UE, però s'hagués de posar a la cua dels estats candidats, darrere d'Islàndia, Turquia, Macedònia, Montenegro o Sèrbia. I el quart seria l'exclusió del nou Estat com a possible membre de la UE. És a dir, tal com explica l'informe, "la negativa de la UE a iniciar les negociacions d'adhesió amb el nou Estat català, ja sigui per manca de voluntat de reconèixer Catalunya com a Estat o com a conseqüència del bloqueig en les negociacions". Paradoxalment, aquest escenari, en el qual es negaria explícitament l'entrada de Catalunya requeriria el reconeixement explícit de Catalunya com un nou estat independent per part d'Espanya i la UE.

Tant el primer com l'últim escenari són més que improbables, segons l'informe del CATN per "la manca de regulació expressa en el dret europeu i en el dret internacional d'un supòsit com el de la integració a la UE d'un futur Estat" escindit d'un Estat

membre, com seria l'hipotètic Estat català independent. Per tant, diu Viver i Pi-Sunyer, "les tesis que afirmen que Catalunya quedaria automàticament fora no tenen cap mena de base jurídica perquè no està previst ni a l'ordenament jurídic internacional ni a l'europeu, i tampoc les tesis contràries" segons les quals Catalunya esdevindria automàticament Estat membre després de la independència.

Un cop s'ha fet evident que els escenaris més probables són, doncs, l'adhesió *ad hoc* i l'adhesió ordinària, l'informe analitza els arguments a favor d'un i altre. El més favorable per als interessos de la Catalunya independent, l'adhesió *ad hoc*, tindria arguments que el CATN considera que tindran més força persuasiva. El primer és que no té massa sentit que la UE traixi els seus valors per negar-li l'adhesió a Catalunya. "Un dels principals objectius fundacionals de la UE –diu l'informe– ha estat sempre el d'aconseguir la màxima integració possible dels Estats radicats geogràficament a Europa". La UE, afegeix, "més que una organització de cooperació, és sobretot, una organització d'integració i seria anar contra els seus propis objectius i naturalesa excloure, ni que sigui temporalment, un Estat com el català que complís, com compliria, tots els requisits d'ad-

missió i que, a més, ja ha format part de la UE".

Un altre és preservar els drets dels ciutadans catalans alhora que europeus, que podrien perdre aquest estatus amb l'adhesió per via lenta. "I també –afegeix Viver i Pi-Sunyer– els drets dels ciutadans d'altres estats europeus, treballadors o estudiants, residents a Barcelona". Des del punt de vista econòmic "sembla evident que tindria avantatges la continuïtat de Catalunya dins la UE", no sols per les empreses europees, també per les multinacionals i perquè el nou Estat seria "contribuidor fiscal net" a les arques europees.

Per contra, els partidaris de l'adhesió lenta –o ordinària– faran servir els arguments de la limitada capacitat d'absorció de la UE, l'efecte emulació, el principi d'integritat territorial i el veto d'Espanya. El primer –l'argument que 28 Estats ja en són molts i s'ha d'estudiar els efectes de l'ampliació– s'ha fet servir per aturar o alentir l'ampliació de la UE però no sembla lògic per a un territori que ja formava part de la UE, complex amb tots els requisits que s'exigeixen, seria contribuidor net a la Unió i està format per ciutadans que ja són europeus.

L'efecte emulació –la por d'alguns estats europeus que territoris seus vulguin imitar Catalunya– no l'ha fet explícit cap Estat europeu. Allò que veritablement apareix com un obstacle és el dret de veto de l'Estat espanyol. L'informe conclou que la UE se les empescaria per saltar-se'l: "Certament, a la pràctica, és possible que aquests arguments favorables als escenaris de permanència o d'integració ràpida i amb règim transitori no siguin suficients per evitar el veto, amb finalitat dissuasiva o sancionadora, per part de l'Estat matriu o d'algun altre estat. Però seria molt improbable que a mitjà termini els interessos de la Unió i de la resta dels Estats membres no s'acabessin imposant. Com ha declarat recentment el professor Andreu Olesti, 'la UE ha assolit tal nivell d'integració econòmica i jurídica que és impensable que un país, individualment, pugui prendre decisions que posin en perill les realitzacions conjuntes de tot el procés d'integració europea'".

Alex Milian